

Gemeente
Woudenberg

Collegaadvis Eigen initiatief

Besluitenregistratie:		Postregistratienummer : 182280	
		Datum inboeken :	
Openbaar	Ja, na brief	Internet	Nee
naar RAAD	Ja	OR	Nee
Communicatie	Nee	Europese regelgeving	Nee
via COMMISSIE	Ja		
Anders:	Nee		

Onderwerp : Routebureau en toekomst routes en paden UHK

Advies : 1. Kennisnemen van de besluiten die de komende maanden verwacht worden ten behoeve van de continuering en versterking van de recreatieve routes.
2. vka raadscommissie.

Datum	Ambtenaar	Afdeling	Pho	Griffier	Afdelings- hoofd
26-10-17	I.K. Kuperus				

Additioneel Advies	Paraaf:

	Conform advies	Bespreken	Datum	Opmerkingen
Burgemeester				
Wethouder				
Wethouder				
Secretaris				

Datum vergadering B&W:

Agendapunt:

Besluit:

Retour naar afdeling op:

Ter archivering aangeboden op:

Inleiding

Het recreatieve belang van de Utrechtse Heuvelrug, maar ook van de Gelderse Vallei, wordt voor een belangrijk deel bepaald door de aanwezige wandel- en fietsroutes in het gebied, waaronder de paden in de gemeente Woudenberg.

De afgelopen jaren is gewerkt aan twee verschillende processen die een directe relatie hebben met elkaar en met de bestaande routes. In dit advies zullen wij beide processen toelichten. Hoewel beide processen vragen om formele en snelle besluiten, zijn de onderliggende documenten voor de routes en paden van het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug Vallei en Kromme rij (UHVK) nog onvoldoende gereed om al te dienen als basis voor besluitvorming. Wij willen u al wel vast meenemen in de beide processen en verwachten dat formele besluiten in december of januari aan de orde kunnen zijn.

Het gaat dan om:

1. Het initiatief van de provincie Utrecht om een provincie breed routebureau op te richten.
2. De noodzaak om in het kader van de opheffing van UHVK een rechtsopvolger en oplossing te vinden voor de routes en paden die UHVK nu beheert en in eigendom heeft.

Essentieel is om bij lezen van het stuk een onderscheid te maken in:

- Routes: dat betreft het beheren, onderhouden en ontwikkelen van routes doormiddel van bebording en communicatie. Een route staat los van het eigendom.
- Paden: betreft het beheer, onderhoud en soms eigendom van het fysieke pad waar al dan niet een route over heen loopt.

Het recreatieschap UHVK (namens hen Recreatie Midden Nederland (RMN) beheert en onderhoudt een aantal routes en paden in onze gemeente, soms op gemeente eigendom, maar veelal op grond van particulieren. Deze routes maken deel uit van het grotere geheel van routes en paden op de Heuvelrug en in de Vallei. Door de opheffing per 1-1-2018 moet er een rechtsopvolger voor deze taak gevonden worden. De aard van dit pakket en het ontbreken van een verdienmodel maakt dat het anders dan bij de gebieden/pakketten niet eenvoudig is om één rechtsopvolger te vinden. De gemeenten en provincie in UHVK hebben wel aangegeven dat de opheffing van alle routes en paden niet past in het belang van de recreatie. Er is dan ook gezocht naar een rechtsopvolger met daarbij een verdeelsleutel van de kosten over de dan voormalige UHVK gemeenten. Waarschijnlijk wordt deze rechtsopvolger Het Nationaal Park (nieuwe stijl). De voorbereiding die nodig is voor deze overdracht is nog niet afgerond (de intenties zijn wel uitgesproken), daarom zijn nog geen formele besluiten mogelijk en wordt in de liquidatie van UHVK rekening gehouden met een aparte regeling voor dit pakket.

De provincie stelt voor om een routebureau op te richten om daarmee meer eenheid te brengen in de huidige verscheidenheid aan route-aanduiding, informatie en onderhoud. De uitvoering wordt in handen gesteld van RMN.

De provincie vraagt daartoe alle gemeenten om een convenant te tekenen. Het ondertekenen van dit convenant brengt verplichtingen mee, die direct samenhangen met het UHVK proces. Daarom stellen wij voor nu kennis te nemen van het routebureau maar pas een besluit te nemen als beide processen rijp zijn voor besluitvorming.

Centrale vraag

1. Onderschrijft u het belang van het instandhouden van het huidige route en paden netwerk en daarmee de noodzaak van een rechtsopvolger?
2. Kunt u in principe instemmen met het voorstel dat Nationaal Park nieuwe stijl, gezien de samenhang in het gebied (en het beperken van samenwerkingsorganen) de meest geschikte rechtsopvolger is?
3. Onderschrijft u het belang van meer eenheid en samenhang in alle routes in de provincie Utrecht?
4. Bent u in principe bereid naar aanleiding van de bovenstaande vragen om, op het moment dat alle onderliggende afspraken voldoende concreet en uitgewerkt zijn, de gemeenteraad voor te stellen nieuw budget (voorheen kosten UHVK) beschikbaar te stellen voor instandhouding, beheer, toezicht, ontwikkeling en vermarkting van routes en paden in de gemeente Woudenberg en daarvoor de benodigde langjarige contracten aan te gaan?

Beoogd resultaat (wat)

Ten behoeve van de recreant is een goed en vindbaar route netwerk gewenst en moet sprake zijn van veilige en bruikbare paden. Daarnaast is in het kader van de opheffing van UHVK van belang dat het bestaande route en paden netwerk gecontinueerd wordt.

Kader

Opheffing UHVK (recreatieschap Utrechtse Heuvelrug Vallei en Kromme Rijn).
Beleid zoals verwoord in Toekomstvisie 2030 en Structuurvisie 2030.

Argumenten

Een oplossing zoeken voor het Pakket Routes en Paden in de opheffing van het UHVK was al een lastige zaak, het gelijktijdig lopende proces van de provincie Utrecht om te komen tot een provincie breed routebureau lijkt een oplossing te bieden maar maakt het totaal van de besluiten ook wel weer complex. Samengevat gaat het om het volgende:

Routebureau in het kort (zie ook bijlage 1)

Het Routebureau Utrecht wordt het gezamenlijke coördinatiepunt van de gemeenten, de recreatieschappen en de provincie met als doel ontwikkeling, beheer en marketing van recreatieve routes in de provincie Utrecht. Het Routebureau functioneert als centraal aanspreekpunt voor alle organisaties die met routes te maken hebben en routes en routenetwerken willen benutten voor het stimuleren van toerisme en een gezond leven. Hiertoe behoren de eigenaren van routes, wegbeheerders, natuurbeheerders, gemeenten, gebiedscommissies, omliggende provincies, (inter)nationale branche- en koepelorganisaties, evenals regionale marketingorganisaties, marktpartijen en overheden.

Door deelname aan het Routebureau wordt op efficiënte en effectieve manier het werk uitgevoerd dat samenhangt met (bewegwijzerde) toeristisch-recreatieve routes voor onder meer wandelen, fietsen, mountainbiken en sloepen. Dit zorgt voor:

- (1) een samenhangend recreatief netwerk in de provincie en dat aansluit op omliggende provincies en landelijke netwerken;
- (2) dat meer mensen gebruik gaan maken van de routes;
- (3) inzet op provincie dekkende en innovatieve netwerken.

Onder het routebureau vallen o.a.:

- de fietsknooppunten (10 jaar geleden aangelegd systeem waarbij destijds bepaald is dat na 10 jaar gemeenten verantwoordelijk zouden worden voor het beheer van route en bordjes).
- De wandelroutes welke in beheer zijn bij UHVK.

Van de gemeente wordt gevraagd om in te stemmen met de voorgestelde organisatie, taken en begroting om het Routebureau Utrecht inhoudelijk en financieel te ondersteunen tot en met 2023. Hiertoe wordt van de gemeente gevraagd om het bijgevoegde convenant te tekenen en om zelf of via een partij namens gezamenlijke gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) te sluiten met Recreatie Midden Nederland (RMN). Deze DVO heeft betrekking op de werkzaamheden van het routebureau en het beheer van de routes.

Omdat een langjarige verplichting en verbintenis aangegaan wordt zijn wij van mening dat formele besluitvorming pas kan plaats vinden als ook het onderdeel rond het beheer en eigendom van de paden en routes van voorheen UHVK geregeld is.

(zie voor de details bijlage 1 en het bijgevoegde convenant).

Rechtsopvolger UHVK in het kort (uitgebreide versie komt als stukken beschikbaar zijn voor besluitvorming)

Het recreatieschap UHVK houdt per 1 januari 2018 op te bestaan. Aan het recreatieschap nemen tot dan elf gemeenten en de provincie Utrecht deel. Op het grondgebied van bijna alle elf deelnemende gemeenten is een aantal routes en paden gelegen. Doordat het recreatieschap UHVK ophoudt te bestaan, ontstond de vraag van de rechtsopvolging met betrekking tot de taak die ziet op het beheer en onderhoud van de routes en paden. Helaas bleek dit het meest complexe pakket te zijn, waardoor de besluitpunten op dit onderdeel nog niet formeel zijn, wel is duidelijk wat de meest wenselijke richting is. Het beheer van UHVK betreft op dit moment zowel het beheer van de bordjes van de routes als ook de kwaliteit en

veiligheid van het onderliggende pad. Waarbij UHVK dit beheer voor een klein deel doet op gronden die eigendom zijn van UHVK, maar voor een belangrijk deel ook op gronden die eigendom zijn van particulieren of terrein beheerde organisaties.

In het kader van de opheffing zijn drie scenario's aan de orde geweest:

- 1 Alles weghalen (ongewenst vanuit het belang van deze voorzieningen voor de lokale en regionale recreatie en een grote desinvestering).
- 2 Beheer en onderhoud naar de gemeente waar het pad (of deel van fietspad ligt) (betekent dat elke gemeente moeten zorgen voor het beheer van de voorziening zoals deze er ligt met door de verschillen tussen de gemeenten op lange termijn grote verschillen in de recreatieve kwaliteit)
- 3 Deel of alle paden overdragen aan een nieuwe organisatie en dan op jaarbasis betalen (kan op basis van kilometer, inwoners en combinatie).

In het algemeen bestuur van UHVK is de voorkeur uitgesproken voor variant 3 omdat daarmee de belangen van de recreant het meest gediend worden. Tevens is besloten dat Nationaal Park nieuwe stijl het meest voor de hand ligt als de organisatie om deze taak bij onder te brengen.

Het Algemeen Bestuur heeft in december 2016 aangegeven zich in te willen zetten voor:

1. Het gezamenlijk oppakken van én de erfenis Routes en Paden, én de nieuw te verwachten bijdrage aan het routebureau én het voortzetten van een sober Groen Toezicht.
2. Het gezamenlijk, door alle 11 gemeenten, oppakken van dit pakket.
3. Dit op structurele basis oppakken, dus voor onbepaalde tijd.
4. Hier een eenvoudige organisatievorm voor zoeken.

Lastig is alleen dat Nationaal Park nieuwe stijl op dit moment feitelijk zelf in oprichting is en dat deze wel bereid zijn om de taak op zich te nemen, maar tijd nodig is voor de voorbereiding en besluitvorming om te komen tot een overdracht. Tevens is het veel werk om alle onderliggende contracten met particuliere eigenaren over te zetten van UHVK naar Nationaal Park.

Wij zijn van mening dat het uiteindelijke doel overdracht van de UHVK taken naar Nationaal Park het beste resultaat zal zijn voor dit pakket. Formeel zal het inhouden dat de gemeente Woudenberg een aantal dienstverleningsovereenkomsten moeten sluiten met Nationaal Park, welke deze weer zal sluiten met RMN:

- Nationaal Park als partij die Woudenberg vertegenwoordigt in Routebureau (voor het algemene deel en voor het beheer van de wandel en fietsroutes).
- Nationaal Park als opdrachtgever aan RMN namens Woudenberg voor het beheer van paden en het groen toezicht op deze paden.

Relatie tussen beide processen

Een succesvolle route is mede afhankelijk van de kwaliteit en daarmee veiligheid van het onderliggende pad. Het routebureau heeft als uitgangspunt dat routes liggen over paden die anderen beheren. Een deel van deze paden wordt nu beheerd door UHVK en voor dat beheer moet in het kader van de opheffing een rechtsopvolger komen. Vanuit het AB van UHVK is de wenselijkheid uitgesproken de bestaande paden en routes in stand te houden, dus als een pakket elders onder te brengen. Daarbij zijn ook toezicht en toetreding tot het routebureau opgenomen, het heeft uiteindelijk geleid tot één verdeelsleutel. Deze samenhang maakt dat er ook gelijktijdig besluiten wenst zijn.

Verdeelsleutel/kosten:

Provinciebreed is gesproken over een verdeelsleutel over de kosten van het routebureau. Gelijktijdig is gesproken over een verdeelsleutel over de kosten van het UHVK pakket routes en paden. Er zijn vele variabelen waarlangs een verdeelsleutel is op te zetten. De huidige deelnemersbijdrage aan UHVK is gestoeld op een verdeelsleutel naar inwonertal. Terwijl de verdeelsleutel van het routebureau uitgaat van een bijdrage per kilometer. De effecten van beide type verdeelsleutels zijn voor gemeenten met weinig inwoners of veel kilometers pad heel divers.

De bijdrage aan het routebureau betreft een extra bijdrage die nodig is ten behoeve van het beheer van het fietsknooppuntensysteem (het contract ten aanzien van de aanleg en eerste jaren van onderhoud en beheer loopt eind 2017 af) en de nieuwe taak promotie en

ontwikkeling van routes opgepakt. Ook als UHVK zou blijven bestaan, zou deze extra bijdrage betaald moeten worden, ofwel vanuit de schapsbegroting ofwel door de gemeenten individueel.

Er is lang gezocht naar een verdeelsleutel voor de routes en paden van UHVK, waarbij als uitgangspunt is meegenomen:

1. Het provincie aanbod om een structurele bijdrage van € 100.000 per jaar te leveren aan dit pakket, mits alle gemeenten meedoen.
2. Gemeenten hebben gezamenlijk de intentie uitgesproken dat er geen gemeenten mogen zijn die er in financiële zin verhoudingsgewijs zwaar op achteruit gaan en er wordt rekening gehouden met gemeenten die ook andere pakketten overnemen.

Alles afwegend is een verdeelsleutel vastgesteld die het midden houdt tussen alle variabelen: naar rato van inwoners en kilometers, en rekening houdend met factoren als: welke last ligt nog meer bij deze gemeente, en gaat deze gemeente er verhoudingsgewijs niet teveel op achteruit. Met voor Woudenberg als voorlopige uitkomst: ca. € 21.000,-.

Verplichtingen/Risico

Wij zijn van mening dat beide onderdelen Routebureau als ook een rechtsopvolger voor Routes en paden bijdragen bij aan het in stand houden en verbeteren van een belangrijk recreatief product. Echter de financiële gevolgen voor Woudenberg zijn aanzienlijk en kunnen niet 1 op 1 vertaald worden naar de meerwaarde voor de eigen inwoner of bijdrage aan de lokale economie.

Daarbij betreft het convenant een nieuwe langjarige verbinding voor samenwerking en uitvoering, met de verplichting om een dienstverleningsovereenkomst (DVO) te sluiten (met RMN) voor 5 jaar, waarna aan het beëindigen van de DVO altijd frictiekosten verbonden zijn, de hoogte hangt af van het moment in de 5 jaar periode dat gestopt wordt. Alternatief is echter dat wij als gemeente beheer en onderhoud en ook het toezicht in eigen hand moeten nemen.

De risico's en kosten voor het moment van aangaan van de verplichtingen zijn duidelijk en het gevolg van onderhandelingen. Er is helaas op dit moment, in de onderhandelingen, geen mogelijkheid kritisch inhoudelijk te kijken naar de kwaliteit en toegevoegde waarde van de feitelijke paden routes op het grondgebied van Woudenberg voor de recreatie. Wij zijn van mening dat de komende jaren daar wel naar gekeken dient te worden en bezien moet worden welke paden en routes eventueel op geheven kunnen / moeten worden, maar ook waar versterking gewenst is. Dat kan dan ook inhouden dat de kosten voor het geheel gaan toenemen. Immers op het moment dat particuliere eigenaren in het gebied (Den Treek Henschoten en Staatsbosbeheer e.a.) extra routes gaan onderbrengen bij het routebureau of de klompenpaden alsnog opgenomen worden in het routebureau zal een verschuiving van kosten plaats vinden. Waarbij een gemeente bijdrage per kilometer het uitgangspunt zal zijn. Bij de aanleg van nieuwe routes zal de gemeente altijd moeten mee betalen in de aanleg, en daarna zal de structurele bijdrage aangepast worden.

Wij stellen dan ook voor om in de doelstellingen voor de deelname op te nemen dat de komende 3 jaar bezien zal worden in hoeverre na kritisch onderzoek van alle paden en routes de kwaliteit en de recreatieve (meer)waarde besloten kan worden een deel van de bestaande paden en routes alsnog te ontmantelen, dan wel aan te passen of toe te voegen.

Ten aanzien van deelname aan Nationaal Park is besloten dat het onderbrengen van het pakket routes en paden bij Nationaal Park niet automatisch inhoudt dat de gemeente lid moet worden van Nationaal Park nieuwe stijl, besluitvorming over lidmaatschap/ bijdrage aan Nationaal Park nieuwe stijl staat nadrukkelijk los van dit pakket.

Waarom van belang voor Woudenberg:

Vanaf 2018 is de gemeente verantwoordelijk voor de fietsknooppunten, deze zijn gemeente overstijgend. Voor de recreant is niet interessant in welke gemeente een route ligt, als hij deze maar kan vinden. Goede routes zijn goed voor de economie (de uitgaven van recreanten zijn steeds belangrijker als economische peiler) en zijn bruikbaar voor de lokale marketing. Routes moeten echter niet alleen vindbaar zijn en interessant voor de recreant, deze moeten ook veilig zijn. Dat houdt in fysiek veilig (geen gaten etc), maar ook het toezicht moet geregeld zijn. Het concept-voorstel voor het routebureau en rechtsopvolging van het pakket routes en paden van UHVK hebben al deze punten in zich.

Duurzaamheid

De aanwezigheid van een goede routes en paden structuur is van meerwaarde voor de gezondheid van inwoners en bezoekers en draagt bij aan het duurzame belang van de recreatie en daarmee aan de economische waarde.

Draagvlak

DB en AB UHVK en nationaal park nieuwe stijl.

Een goed routenetwerk is van belang voor de recreatie (gezondheid en economie). Daarbij gaat het niet alleen om de kwaliteit van het pad en de bewegwijzering, maar ook om de vindbaarheid (Fysiek en digitaal).

Beoogd resultaat (hoe)

Komt bij de definitieve besluitvorming.

Financiële consequenties

Wij stellen voor om de gemeenteraad in kennis te stellen van het feit dat een verzoek zal komen om in te stemmen met het convenant Routebureau en een dienstverleningsovereenkomst met Nationaal Park. Het zal uiteindelijk gaan om een langjarige verbinding met financiële verplichtingen. Bij de kadernota is al aangegeven dat inzet van het oude budget voor UHVK wenselijk is voor de Routes en paden. Het definitieve bedrag is nog niet zeker, waarschijnlijk zal het gaan om €21.000 per jaar, voor een routebureau en beheer en toezicht routes en paden. Waarbij het restant € 2.000 ten opzichte van het budget van UHVK de eerste drie jaar ingezet kan worden kom tot komen tot bijstellingen.

De formele benutting van het budget en de hoogte zal op dat moment aangeboden worden aan de raad.

Aanpak/uitvoering

Voor nu kennis nemen van beide processen en de gemeenteraad hiervan in kennis. Daarbij vast in overweging te nemen dat het dat het later wenselijk is om:

- 1 in te stemmen met de oplossing van rechtsovername UHVK voor het pakket routes en paden, waarbij gedacht wordt aan Nationaal Park.
- 2 de meerwaarde van het routebureau te onderschrijven en op basis daarvan:
  - A. op termijn de gemeenteraad voorstellen budget beschikbaar te stellen voor beheer, onderhoud en toezicht op routes en paden.
  - B. op termijn gemeenteraad voor te stellen positief te adviseren dat het college overgaat tot ondertekening convenant routebureau en daarmee met de DVO's routes en paden (met RMN al dan niet via Nationaal Park)

Conclusie

Wij zijn van mening dat het gezondheids en economisch belang van een goede route structuur voor de recreant (en dat zijn ook de inwoners van Woudenberg zelf) groot is. En dat het wenselijk is dat een eenduidig (zonder onderscheid door gemeentegrenzen) routes en paden netwerk beschikbaar is.

Daarom stellen wij voor nu kennis te nemen van de gewenste organisatievorm en de gemeenteraad ook vast in kennis te stellen. Zodat zodra met name rond het pakket Routes en Paden van UHVK alle deel besluiten uitgewerkt zijn, een totaal besluit genomen kan worden.

Communicatie

Bij de ondertekening van het convenant door de provincie en 1 of meerdere gemeenten wordt een gezamenlijk persbericht opgesteld. Waarschijnlijk zal dit 8 november 2017 al aan de orde zijn. Daarna zal bij de lancering van de overzichtswebsite met routes (onderdeel van de taak informatievoorziening en marketing) een openingsevent georganiseerd worden. Daarbij wordt ook via de routebureau-partners (gemeenten, provincie, marketingorganisaties) naar recreanten en toeristen gecommuniceerd.

De opheffing van UHVK zal ook middels gezamenlijke berichtgeving gecommuniceerd worden.

Bijlage(n)

- Voorstel Routebureau en achtergronddocument

- Samenwerkingsconvenant plus toelichting
- Model dienstverleningsovereenkomst en producten-dienstencatalogus
- Overzicht routes en paden onder beheer bij UHVK

vergelijkbaar overzicht voor UHVK / Nationaal Park afspraken komt zodra beschikbaar voor het definitieve besluit.

Bijlage 1

Achtergrond Routebureau

Het convenant Routebureau wordt ter ondertekening aangeboden aan alle gemeenten in de provincie Utrecht. De colleges, en in een aantal gevallen de gemeenteraden, moeten hiervoor een besluit nemen. Het besluit dat de gemeenten nemen ten aanzien van het Routebureau is mede afhankelijk van de relatie die zij hebben met een recreatieschap:

- a. Er zijn gemeenten die deelnemen in een recreatieschap, die het beheer van routes hebben ondergebracht in het recreatieschap;
- b. Er zijn gemeenten die niet deelnemen in een recreatieschap
- c. Er zijn gemeenten die deelnemen in het recreatieschap UHVK, dat in ontmanteling is en waarvoor via het "pakket routes, paden en toezicht" een gezamenlijke oplossing voor de routes wordt ontwikkeld.

Voorstel

1. Besluiten tot deelname aan het Routebureau Utrecht
2. In te stemmen met de financiële deelname van de gemeente Woudenberg aan het Routebureau via waarschijnlijk Nationaal Park. Hiervoor wordt tussen Nationaal Park en het Routebureau een dienstverleningsovereenkomst gesloten en ook tussen Nationaal Park en de gemeente Woudenberg.

Inleiding

Er is sinds 2000 door de provincie, recreatieschappen, gebiedscommissies en gemeenten meer dan 15 miljoen euro geïnvesteerd in infrastructuur en routes voor varen, wandelen en fietsen. Beheer van de routenetwerken is essentieel om deze investeringen te behouden en te laten renderen. Daarnaast zijn er nog twee redenen die de vraag naar het Routebureau urgent maakt.

Als eerste is er op dit moment geen goed overzicht van alle routes in de provincie. Een recreant of bezoeker weet niet waar hij de leukste en mooiste wandel-, fiets-, of vaarroutes in de provincie kan vinden en themaroutes zijn niet altijd actueel en sluiten daardoor niet aan bij de behoefte van de consument. Slechts een beperkt deel van de routes wordt digitaal ontsloten voor publiek en/of professionals. Het is daarom bijvoorbeeld lastig voor regiomarketeers (zoals citymarketingorganisaties) om het routeaanbod in de provincie onder de aandacht te brengen. Er is bij hen behoefte aan een partij die hen helpt met de ontsluiting van de data, en productontwikkeling op het gebied van routes. Dit sluit aan bij de strategie om meer recreanten en toeristen uit Utrecht-stad en Amsterdam te verleiden de provincie in te trekken. Ten tweede blijkt uit de analyse van de huidige situatie dat het beheer van de belangrijkste routes bij de aanleg vooruit betaald is tot in 2018. Dit maakt de financiering van het routebeheer voor 2018 en verder een urgente vraag.

In maart 2016, tijdens de bestuurlijke conferentie over de toekomst van de recreatie, hebben gemeentelijke bestuurders zich positief uitgesproken over het opzetten van een Routebureau in Utrecht. De provincie heeft daar toegezegd een voorstel te maken voor het Routebureau Utrecht. Eind 2016 is aan alle recreatieschappen en overige gemeenten het voorstel voor de aanpak en organisatie van het Routebureau Utrecht gepresenteerd. Op 29 maart 2017 is het voorstel tot samenwerking voor het Routebureau besproken tijdens een bestuurlijke bijeenkomst.

Het Routebureau Utrecht wordt het gezamenlijke coördinatiepunt van de gemeenten, de schappen en de provincie met als doel ontwikkeling, beheer en marketing van recreatieve routes in de provincie Utrecht. Het Routebureau functioneert als centraal aanspreekpunt voor alle organisaties die met routes te maken hebben en routes en routenetwerken willen benutten voor het stimuleren van toerisme en een gezond leven. Hiertoe behoren de eigenaren van routes, wegbeheerders, natuurbeheerders, gemeenten, gebiedscommissies, omliggende provincies, (inter)nationale branche- en koepelorganisaties, evenals regionale marketingorganisaties, marktpartijen en overheden.

Argumenten

De belangrijkste zes redenen voor de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht om dit plan inhoudelijk en financieel te ondersteunen zijn:

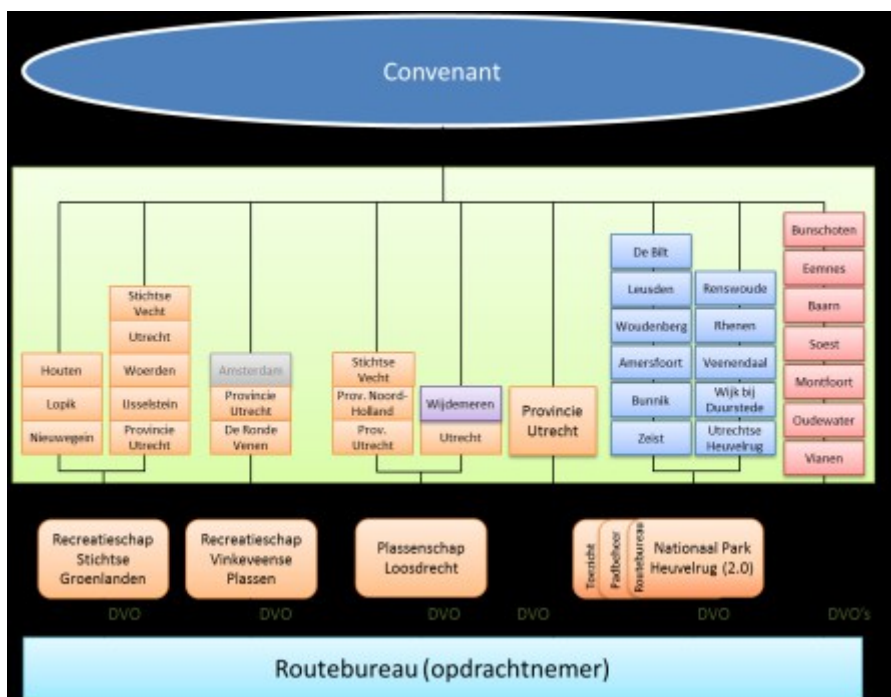
1. Routenetwerken zijn per definitie gemeente-overstijgend. Het samen organiseren hiervan op provinciaal niveau is cruciaal om de consument een integrale

- vrijtijdsbeleving te geven, waarvan de kwaliteit niet beïnvloed wordt door gemeentegrenzen.
2. Het Routebureau is een pragmatische en lichte vorm van samenwerking die voorziet in een oplossing voor het beheer van belangrijke delen van de routenetwerken na 2017. Op dit moment is bijvoorbeeld voor het beheer van het fietsnetwerk na 2017 nog geen organisatie en financiering.
  3. Eén centraal punt ten behoeve van coördinatie en ontwikkeling van routenetwerken is de beste garantie voor kwaliteit, regionale samenhang en opbouw van specifieke expertise over routenetwerken.
  4. Gezamenlijk beheer en ontwikkeling van routenetwerken vanuit één centraal punt is kostenefficiënt.
  5. Het Routebureau stimuleert bewoners en bezoekers, door middel van de routenetwerken, tot het fietsend, varend of wandelend ontdekken van de provincie Utrecht.
  6. Alleen door het bundelen van de krachten met de toeristische marketingorganisaties in de provincie kan het Routebureau bijdragen aan meer gebruik van de routes, toename van (internationaal) bezoek en het verhogen.

Uitgewerkt:

- 1) Het Routebureau geeft invulling aan de brede opgaven m.b.t. recreatieve routestructuren in de provincie Utrecht. Door de samenwerking kan meer worden gerealiseerd voor hetzelfde geld. Het Routebureau Utrecht wordt het gezamenlijke coördinatiepunt van de gemeenten, de schappen en de provincie voor de ontwikkeling, beheer, informatievoorziening en marketing van recreatieve routes in de provincie Utrecht. Het functioneert als één aanspreekpunt voor alle organisaties die met routes te maken hebben en routes en routenetwerken willen benutten voor het stimuleren van recreatie, toerisme en een gezond leven. Hiertoe behoren de eigenaren van routes, wegbeheerders, natuurbeheerders, gemeenten, gebiedscommissies, omliggende provincies, (inter)nationale branche- en koepelorganisaties, evenals regionale marketingorganisaties, marktpartijen en overheden. Door de samenwerking tussen alle gemeenten kan het routebeheer efficiënt worden uitgevoerd, en doordat ook de provincie het Routebureau financiert (structureel 250.000 per jaar, ca 42%) kan de consument (op gestructureerde wijze) geïnformeerd worden over routes en kunnen routes gericht gemarket worden.
- 2) Voor het Routebureau is gekozen voor een zo licht mogelijke samenwerking. Het Routebureau is een samenwerking van de 26 Utrechtse gemeenten en de provincie. Hiervoor wordt geen nieuwe rechtspersoon (een gemeenschappelijke regeling of een stichting) opgericht, maar een samenwerkingsconvenant gesloten. In het convenant wordt afgesproken wat de doelen en taken van het Routebureau zijn, wat de financieringsgrondslag is, dat er een cyclus is van jaarplannen en verantwoording, wat de voorwaarden voor deelname en opzegging zijn en hoe het Routebureau wordt georganiseerd. Voor de organisatie van het Routebureau worden een bestuurlijk overleg en een ambtelijk (opdrachtgevers-) overleg ingesteld, die beiden minimaal 2 maal per jaar bijeen komen om de begroting, het jaarplan en de verantwoording te bespreken. Alle portefeuillehouders recreatie van de deelnemers van het Routebureau worden uitgenodigd aan dit bestuurlijk overleg. Hierbij is het mogelijk dat de ene gemeente namens één of meerdere andere gemeenten optreedt.
- 3) Voor de uitvoering van taken op het gebied van informatievoorziening en marketing wordt samengewerkt met marketingorganisaties zoals RBT. Het Routebureau werkt samen met de toeristisch-recreatieve marketingorganisaties, stemt de activiteiten met hen af en zorgt dat zij de routes zo goed mogelijk naar de recreant kunnen brengen. Door het koppelen van routes aan iconen en thema's (zoals De Stijl, buitenplaatsen en kastelen of militair erfgoed) voorziet het routebureau in een behoefte die gevoeld wordt door de marketingorganisaties. Het Routebureau maakt in overleg met de Utrechtse Marketingorganisaties, waar ook RBT Heuvelrug bij aangesloten is, een programma dat is afgestemd met de regiostrategie, regionale marketingprogramma's en de provinciale Agenda Recreatie en Toerisme. De regionale marketingorganisaties krijgen een rol in de uitvoering. Op deze manier worden taken optimaal afgestemd en dubbel werk voorkomen.

- 4) De uitvoering van de taken van het Routebureau wordt transparant georganiseerd. De uitvoering van de taken van het Routebureau wordt ondergebracht bij Recreatie Midden Nederland. Om een heldere leverancier-afnemer-relatie te realiseren worden hiervoor dienstverleningsovereenkomsten afgesloten tussen het Routebureau en waarschijnlijk Nationaalpark namens Woudenberg. De kosten van het routebeheer worden gebaseerd op basis van de kostprijs per kilometer route, andere kosten worden verdeeld naar rato van het aantal kilometer route op het grondgebied van Woudenberg conform de verdeelsleutel. Er is een cyclus van jaarplannen en verantwoording afgesproken, waardoor de deelnemers in het Routebureau altijd vooraf duidelijkheid hebben over de kosten voor deelname aan het Routebureau.
- 5) het Routebureau wordt gefinancierd door de gemeenten en de provincie gezamenlijk. De begroting van het Routebureau wordt opgebracht door de gemeenten en de provincie gezamenlijk. Met een jaarlijkse bijdrage van 250.000 per jaar draagt de provincie voor 42% procent bij aan het totale budget voor het Routebureau, het overige deel wordt bijgedragen door de 26 gemeenten.
- 6) Voor gemeenten van het recreatieschap UHVK
De bijdrage aan het Routebureau is onderdeel van de afspraken van het pakket Routes, Paden en Toezicht, dat deel uitmaakt van het proces van ontmanteling van het recreatieschap UHVK.
De gemeente WOUDENBERG is overeengekomen met de partijen die deel uit maken van het recreatieschap UHVK (dat in ontmanteling is) om gezamenlijk de routes te blijven beheren, omwille van de uniformiteit.
De gemeenten in UHVK-gebied dragen bij aan het Routebureau naar rato van het aantal km routes dat in het werkgebied van UHVK (in liquidatie) ligt. De kosten worden onderling verdeeld op basis van een verdeelsleutel en ook de provincie draagt bij aan de kosten. De uitvoering van deze afspraken wordt waarschijnlijk opgepakt door Nationaal Park nieuwe stijl. Nationaal Park zal voor het onderdeel Routebureau een dienstverleningsovereenkomst afsluiten met RMN. De dienstverleningsovereenkomst zal afgesloten worden per 1 januari 2018, waardoor het routebeheer per 2018 door het Routebureau uitgevoerd gaat worden.

Kanttekeningen

Wanneer het Routebureau (in de eerste jaren nog) niet provinciedekkend is, vermindert dit de effectiviteit van het Routebureau. Omdat er dan minder middelen beschikbaar zijn voor het Routebeheer, heeft dat gevolgen voor de routes in de gemeenten die niet deelnemen. Daarnaast worden dan de gezamenlijke kosten verdeeld door minder deelnemers.

Op dit moment ziet het ernaar uit dat alle 26 Utrechtse gemeenten zich zullen aansluiten bij het Routebureau. De recreatieschappen hebben tijdens de vergadering van het algemeen bestuur in december 2016 besloten deel te nemen aan het routebureau. De provincie heeft daarnaast gesprekken gevoerd met gemeenten (waaronder de gemeenten die niet deelnemen in een recreatieschap) en hen gevraagd naar de intentie om zich aan te sluiten. Al deze gesprekken waren positief. Mocht het onverhoopt toch anders uitpakken, dan heeft dat consequenties voor de begroting van het Routebureau. Dit heeft dan geen gevolgen voor de hoogte van het bedrag dat de deelnemers moeten bijdragen aan het Routebureau, omdat er dan binnen de begroting wordt geschoven met taken.

Groeimodel

In het routebeheer door het Routebureau worden de klompenpaden nog niet meegenomen (in de informatievoorziening en marketing wel), evenals de ruiter- en menroutes, en er is nog niet één provincie brede aanpak voor boerenlandpaden. Tijdens de ontwikkeling van het voorstel voor het Routebureau (door de provincie samen met de gemeenten, Landschap Erfgoed Utrecht, Recreatie Midden Nederland en de marketingorganisaties) bleek dat deze onderwerpen niet binnen afzienbare termijn opgepakt konden worden. De komende jaren pakt het Routebureau, in samenspraak met betrokken actoren, deze onderwerpen op. Het streven is om tot provincie-brede afspraken te komen voor deze onderwerpen.

Mogelijkheden om bij te sturen bij overschrijding van de begroting

Het bestuurlijk overleg stelt de financiële kaders vast, waaronder de tarieven en het maximale budget dat beschikbaar is voor uitvoering van de werkzaamheden voor het Routebureau. In het convenant wordt afgesproken dat de deelnemers kunnen niet worden gehouden tot betaling van een hogere bijdrage in enig jaar dan vooraf door het bestuurlijk overleg vastgesteld en dan is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst (artikel 10 lid 3). Tevens wordt afgesproken dat de kosten van uitvoering van het jaarplan van het Routebureau nimmer de opgestelde begroting mogen overschrijden (zie convenant artikel 11 lid 4). Eventuele overschotten worden benut voor realisatie van de jaarplannen van volgende kalenderjaren.

Planning:

Het Routebureau start met de gemeenten/schappen, die willen deelnemen. Het gehele jaar 2017 staat in het teken van de inrichting en voorbereiding van het Routebureau.

De financiële bijdrage aan het Routebureau gaat in per 1 januari 2018. Vanaf januari 2018 is het Routebureau operationeel.

In november wordt een volgende bestuurlijk overleg georganiseerd waar het jaarplan, het meerjarenplan en de producten-dienstencatalogus worden vastgesteld door de deelnemers aan het Routebureau.

Juridisch

Het convenant is een publiekrechtelijke overeenkomst tussen de gemeenten en de provincie. De dienstverleningsovereenkomst is een privaatrechtelijke overeenkomst tussen RMN (als uitvoerder van de werkzaamheden voor het Routebureau) en de gemeente WOUDEBERG / Nationaal Park.

- Samenwerkingsconvenant plus toelichting
- - Model dienstverleningsovereenkomst en producten-dienstencatalogus